

Hallituksen esitys HE 52/2017 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottamisesta

Sosiaali- ja terveysvaliokunta 12.6.2018

Etelä-Suomen aluehallintovirasto

Ylitarkastaja Hanna Kujanpää

Terveystieteiden ylitarkastajat

Paula Hevosmaa ja Sirpa Kernisalo-Perälä

Yleisiä huomioita

- Valvonnan kannalta on hyvä, että julkiset ja yksityiset palvelun tuottajat rekisteröidään samaan rekisteriin
- Julkinen tietopalvelu on tärkeä palvelujen käyttäjien kannalta
- Hallituksen esityksessä ei kattavasti arvioida lakimuutoksen vaikutuksia asiakas- ja potilasturvallisuuteen
- Palvelun tuottajaa ja toimintaa koskevat edellytykset ovat melko väljästi muotoillut ja niiden soveltamisessa on paljon harkintavaltaa
 - Vaarana, ettei valvontaviranomaisille muodostu yhdenmukaista käytäntöä

Kotipalvelun tukipalvelut

- Toisin kuin ministeriö, aluehallintovirasto katsoo, että tukipalvelu voi olla itsenäinen palvelu ja että tukipalveluiden antamiseen liittyy merkittävä asiakasturvallisuusriski
 - Palveluita annetaan haavoittuvassa asemassa olevien asiakkaiden kodeissa, ja työskentely tapahtuu usein yksin
- Kotipalvelun tukipalvelut ovat sosiaalipalveluja ja ne tulisi sisällyttää lain soveltamisalaan ja rekisterivelvollisuuden ja valvonnan piiriin
- Mikäli esitetty soveltamisalan rajausta jää voimaan, tukipalveluita ei tulisi merkitä rekisteriin edes osana kotipalvelua
 - Rekisteriin ei pidä merkitä sellaisia palveluita, joita valvontaviranomainen ei voi valvoa
 - Palvelun tuottajat eivät ole keskenään yhdenvertaisia, jos vain osa tukipalveluista merkitään rekisteriin

Ennakolliset tarkastukset

- Sairaaloiden ennakkotarkastaminen olisi aluehallintovirastoille uusi tehtävä, joka edellyttäisi lisäresursseja ja koulutusta
 - Lisäresurssien tarve
 - Tarkastaminen vaatii erikoisosaamista
 - Asiantuntijoiden käyttö mahdollista
- Muiden terveydenhuollon yksiköiden kuin sairaaloiden ennakkotarkastukset vähenisivät nykyisestä
 - Nykyisin luvanvaraiset terveydenhuollon yksiköt tarkastetaan kuntien toimesta
 - Ennakkotarkastusten väheneminen voi lisätä jälkikäteisen valvonnan tarvetta
- Sosiaalihuollossa valvontaviranomaisen tekemien ennakkotarkastusten määrä kasvaisi nykyisestä
 - Lisäresurssien tarve
- Ehdotettu laadunhallintajärjestelmien käyttö ennakkotarkastusten korvaajana myös uusia asia, joka vaatii perehtymistä

Jälkikäteiset tarkastukset

- Hallituksen esityksen yksityiskohtaisten perustelujen mukaan tarkastuksen suorittamiseen olisi oltava perusteltu syy
 - Esimerkiksi kantelu tai uutinen tiedotusvälineissä
 - Tarkastuksia ei voisi tehdä satunnaisotannalla
- Aluehallintovirastolle on laissa säädetty erityisiä valvontatehtäviä (lastensuojelulaki, mielenterveyslaki, kehitysvammalaki)
- Kaikki asiakasryhmät eivät kykene valvomaan palvelujen laatua tai tekemään kanteluita
 - Perustellun syyn vaatimus voi johtaa siihen, etteivät vakavatkaan epäkohdat ja puutteet palvelussa tule valvontaviranomaisen tietoon

Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

- Aluehallintovirasto suhtautuu epäilevästi ehdotettuun aikatauluun
 - Lain toimeenpano tulee asettamaan haasteita ja lisätyötä valvontaviranomaisille
 - Valmisteluaikaa tarvitaan muun muassa uuden rekisterin luomiseen ja sähköisen asioinnin mahdollistamiseen
 - Myös palvelun tuottajat tarvitsevat aikaa saattaakseen palvelunsa vastaamaan uuden lain vaatimuksia (uusi asia julkisille palvelun tuottajille)
- Esitetty 43 § näyttäisi olevan sisällöltään ristiriidassa lain 12 §:n kanssa
- Valvontaviranomaisten välistä toimivallanjakoa olisi syytä tarkentaa myös ohjauksessa ja valvonnassa

Kiitos!